

Picar l'abella(ALDC, VI, 1521. *Picar l'abella*)

Per al concepte 'l'abella, fer un petit forat a la pell d'algú amb el fibló', *picar* (s. XIII) és el significat que predomina (var. *donar un pic* 74); és un mot de creació expressiva i onomatopeica (*DECat*) (veg. *PALDC*, V, mapa 670), igual que *pessigar* (s. XIII) (var. perifràstica *pegar un pessic* 43), format sobre l'arrel PITSIK-, PITSK-, i que és cognat de l'oc. *pecigar/pessugar*, it. *pizzicare*, rom. *pițiga*. Tanmateix, d'aquest mot s'ha donat un altre ètim, *PELLICICARE, per homonimització de *VELLICICARE (der. de VELICARE 'pessigar') amb PELLE 'pell' (García de Diego); semànticament, del significat primigeni de 'estrènyer una porció de pell o de carn entre dos dits, especialment entre el polze i l'índex', es va passar al de 'fiblar, picar'.

Fiblar 90, 113 (var. *fibllar* 90, per palatalització ribagorçana de la lateral) prové de FĪBŪLARE 'ficar una punta, un tascó', significat estès a 'picar l'abella'.

Mossegar (s. XIII) 39, 54, 122, 133 deriva de MORSICARE, var. de MORDICARE per atracció de MÖRSUS 'mossegada'; el verb va substituir l'arcaic *mordre* (< MÖRDĒRE); alguns parlars distingeixen entre *picar*, propi de l'abella, i *mossegar*, propi de la vespa (54, 133). *Mossar* 122 s'ha format sobre *mòs* 'mossegada' (< MÖRSUS).

Punxar 51, 85 deriva de *PŪNCIARE 'ferir amb un objecte acabat en punta', der. del part. de PŪNGĒRE, PŪNCIUS, a través dels mossàrabs (segons el *DECat*), però més probablement de l'oc. *ponchar* (Martines, 2011) on el grup -NCT- passa sovint a [tʃ].

Des del punt de vista geolingüístic, *picar* comprèn pràcticament tot el domini, tret d'una àrea del cat. sept. de transició, que es projecta un xic cap al sud i on s'usa *pessigar*. Són mots normatius *picar*, des del *DG₁*, 1932; *mossegar*, des del *DIEC₁*, 1995.

